

A Fővárosi Ítéltábla dr. Csekő Katalin jogtanácsos által képviselt BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (1143 Budapest, Mogyoródi út 43.) felperesnek, dr. Panyik József ügyvéd (fél címe 1) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Budapest Környéki Törvényszék 2014. november 26. napján meghozott, 12.P.24.957/2013/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet teljes egészében elutasítja.

Azt állapítja meg, hogy a ...-én közzétett nyílt levélben az alperes az alábbi valótlan tényállításával sértette meg a felperes jóhírnevét:
„Nincs olyan nap, amikor nem számolnának be róla, hogy egy-két ember bent égett a házában. Január-február hónapban több tűzhalál történt az országban, mint korábban egy-egy év alatt. Mindez azért, mert elbizonytalanítottak egy jól működő rendszert.”

Az elsőfokú bíróság által elrendelt elégtételt adó nyilatkozat első bekezdésében foglaltak helyett az alábbi nyilatkozat közzétételére kötelezi az alperest:
„Bocsánatot kérek a felperestől, mert valótlanul állítottam a ... honlapján ... napján közzétett nyílt levélben azt, hogy nincs olyan nap, amikor nem számolnának be róla, hogy egy-két ember bent égett a házában. Január-február hónapban több tűzhalál történt az országban, mint korábban egy-egy év alatt. Mindez azért, mert elbizonytalanítottak egy jól működő rendszert.”

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az alperest terhelő kereseti illeték összegét 6.000 (Hatezer) forintra leszállítja, és azt állapítja meg, hogy 54.000 (Ötvennégyezer) forint kereseti illetéket a Magyar Állam visel.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 45.000 (Negyvenötezer) forint + áfa elsőfokú perköltséget.

A le nem rótt 24.000 (Huszonnégyezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Ezt meghaladó fellebbezési költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a ... honlapján ... napján közzétett nyílt levelében megsértette a felperes jóhírnevét az alábbi tényállításaival:

„Nincs olyan nap, amikor ne számolnának be róla, hogy egy-egy ember bent égett a házban, január-február hónapban pedig több tűzhalál történt az országban, mint egy-egy év alatt, mindez pedig azért, mert elbizonytalanítottak egy jól működő rendszert.”

Megsértette alperes a felperes jóhírnevét a ...i adásában az alábbi nyilatkozatával:

„az új rendszert még nem vezették be, a régít pedig már megszüntették, tehát most Isten irgalmazzon annak, akinek a háza ég, vagy bajba kerül, mert a fene tudja, hogy mikor fog tűzoltói segítséget kapni.”

Az alperes a jövőre nézve a felperesre vonatkozó sértő, valótlan tényállítások megtételétől eltiltotta.

Kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a jogerős ítélet rendelkező részét tegye közzé a ... honlapján, ezzel egyidejűleg a fenti valótlan tényállításokkal összefüggésben fejezze ki sajnálkozását az alábbiak szerint.

„Bocsánatot kérek a felperestől, mert valótlanul állítottam a ... honlapján ... napján közzétett nyílt levélben, hogy nincs olyan nap, amikor ne számolnának be róla, hogy egy-egy ember bennégett a házban, január-február hónapban pedig több tűzhalál történt az országban, mint egy-egy év alatt, mindez pedig azért, mert elbizonytalanítottak egy jól működő rendszert.

Valótlanul állítottam emellett a ...-i adásában, hogy az új rendszert még nem vezették be, a régít pedig már megszüntették, tehát most Isten irgalmazzon annak, akinek a háza ég, vagy bajba kerül, mert a fene tudja, hogy mikor fog tűzoltói segítséget kapni.”

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forint tőkét és ennek 2012. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A le nem rótt 60.000 forint kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy abból az alperes 36.000 forintot köteles megfizetni külön felhívásra az állam javára, az ezt meghaladó 24.000 forintot a felperes illetékmentessége folytán az állam viseli.

A költségekről úgy rendelkezett, hogy azt a felek maguk kötelesek viselni. Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 78. § (2) bekezdését.

Kiemelte, hogy a hírnévrontás csak az objektív valóságnak nem megfelelő közléssel valósulhat meg. Nincs jelentősége annak, hogy a közlést tevő magatartása felróható-e, illetve rosszhiszeműen cselekedett-e. További értékelési szempont, hogy a közlés az érintett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja, de a hátrányos eredmény bekövetkezése nem feltétele jogsértés megállapításának. Annak sincs jelentősége, hogy a közlés az egyén jóhírnevének milyen súlyú lerombolására alkalmas.

Kifejtette továbbá, hogy a felperes, mint közfeladatot ellátó szerv is igényt tarthat a személyhez fűződő jogainak védelmére. Ugyanakkor a közfeladatot ellátó szervnek viselnie kell, hogy döntései, eljárásai, intézkedése közérdeklődésre tartanak számot, és ezek kritikák tárgyává válnak.

A sérelmezett közlésekkel érintett rendszer működése közérdekű intézkedésnek minősül, de az alperest ez sem jogosítja fel valótlán tényállítások hangoztatására a közérdekű feladatok ellátójával szemben. Megállapította azt is, hogy az alperes a felperes által 2012. januártól bevezetett ... rendszerét illetve kritikával, és ezt tényállításaival igyekezett a sajtó előtt igazolni.

Az államosítás után elvont gépjármű fecskendő és bevetésirányító gépjárműre vonatkozó közlés tekintetében arra következtetett, hogy ez tényállításnak minősül, azonban sértő tartalmat nem hordoz és nem is közvetlenül a felperesre irányuló tényállítás.

A ... meghibásodott tűzoltó gépjármű fecskendő és a ... védtelenségével kapcsolatosan arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez tényállításból levont következtetés, mely a felperesre vonatkozó negatív értékítéletet tartalmaz. A ... védelmének megoldatlansága tényekből levont következtetés, mellyel szemben a felperes polgári jogi védelmet nem élvezhet, még akkor sem, hogy ha a következtetés téves.

A tűzhalál esetekkel és azok számával kapcsolatosan az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy ez a valóságnak megfelel és a felperes magatartásának, vagyis az új rendszer felállításának következménye. Az alperes ezt statisztikai adatok közlésével kívánta igazolni, ugyanakkor a bíróságnak nem feladata a statisztikák értékelési módszereinek megítélése. Mivel az alperes ezeket a következményeket a felperesi magatartással hozta összefüggésbe és azokat oknak minősítette, ez a kijelentés a jogsértés alapját képezte.

Tűzoltó egyenruhába bújtatott ellenőrzést és büntetést végrehajtó fegyveres víziójával kapcsolatosan az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy ez tényállítást nem tartalmaz, ezért ezzel az alperes jogsértést nem valósíthatott meg.

A Katasztrófavédelem állományának létszámával kapcsolatos kijelentés sértő tartalmat nem hordoz, és amennyiben valóságalapja van, az jogsértést nem valósít meg. A felperes saját magának való feladatgenerálása pedig véleménynyilvánításnak minősül, és ez sem lehet jogsértés megállapításának alapja. Értékítéletnek és a jóhírnév megsértésére alkalmatlannak minősítette a pilisszántói tűzhoz további négy budapesti tűzoltó gépjármű riasztásával kapcsolatos nyilatkozatot.

Nem hivatkozhatott a felperes alappal a jóhírnév megsértésére a ... kivonuló ... tűzoltók kései esztergomi segítségével kapcsolatosan sem.

A Katasztrófavédelem vezetőinek céljaival összefüggő közlés tekintetében azt állapította meg, hogy a felperes igényérvényesítési jogosultsággal nem rendelkezik. A tűzoltóságok ellehetetlenítésével és bedarálásával kapcsolatos állásfoglalás értékítélet, tényállítást nem tartalmaz, ezért jogsértő tartalom sem tulajdonítható a közlésnek. Az információáramlás sebességére és minőségére vonatkozó alperesi kijelentés véleménynyilvánítás, és az ezzel összefüggő emberek életének és vagyonának biztonságát veszélyeztető magatartás következtetés.

A riasztási rendszerről megfogalmazottakat kritikának minősítette, mellyel összefüggésben a felperes nem érvényesíthet igényt alappal.

Egyaránt véleménynyilvánításnak minősítette a riasztási rendszerrel kapcsolatban felmerülő hibák előfordulását, valamint az egymás fülébe sügött mondatokkal kapcsolatos közlést.

Az új rendszer bevezetésével és a régi rendszer megszüntetésével kapcsolatos nyilatkozatot tényállításnak minősítette, amely a rendelkezésre álló tanúvallomások alapján bizonyítatlan maradt. A vallomásokból azt állapította meg, hogy az átmeneti időszakban a feladat ellátásra került az átmeneti nehézségek ellenére is. A közlés a felperesre nézve valótlan és sértő tényállítást tartalmaz, mert az a valótlan következtetés vonható le, hogy a felperes a törvényi kötelezettségeit nem látta el az átmeneti időszakban. A lakástűzben a tűzoltók egymással való kommunikációjának elégtelenségével kapcsolatos közlés tekintetében ... tanúvallomását vette figyelembe, aki azt közölte, hogy az önkéntes tűzoltó egyesületek megfelelő kommunikációt biztosító RDE készülékekből nem részesültek. Az időbeli csúszás kommunikációs nehézséget eredményez, ezért a nyilatkozat tartalmát valónak fogadta el a bíróság, és ezzel kapcsolatosan a jogsértést nem lehetett megállapítani.

A tűzoltóparancsnokoknak megtiltott mindenfajta sajtómegjelenés nyilatkozat tekintetében az OKF főigazgatói intézkedésben foglaltakat vette alapul. Arra következtetett, hogy az alperesi tényállítással kapcsolatosan a felperes nem érvényesíthet igényt.

A rádióműsorban elhangzott és tűzhalál esetekről az alperesi közléssel azonos műsorvezetői kérdésre helyeslő tartalmú alperesi válasszal kapcsolatosan visszautalt az alperes ugyanilyen tartalmú nyilatkozatának megítélésére, amelyet jogsértőnek talált az elsőfokú bíróság.

A statisztikai adatok értékelésére vonatkozó véleménynek minősítette az emelt riasztási fokozat melletti tűzoltói tevékenységet, és mint ilyet, jogsértés megállapítására alkalmatlannak tartotta.

A fentiek értékelésével jóhírnév sérelmét összesen három kijelentéssel kapcsolatosan állapította meg, és ezekre vonatkozóan alkalmazta az eltiltás és elégtételadás jogkövetkezményeit is.

Úgy ítélte meg, hogy alappal érvényesíthetett a felperes nem vagyoni kárigényt is, mely alól az alperest nem mentesíti az a körülmény, hogy a felperes jóhírnévén a 2013. március 15-én történt havazással kapcsolatos intézkedések is kárt okoztak. A jogsértőnek minősített kijelentések alkalmasak a felperes megítélésének hátrányos befolyásolására, ezért az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kötelezte. Az igényelt 1.000.000 forint összeget eltúlzottnak minősítette, és 200.000 forintban határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét, egyebekben pedig a felperesi keresetet elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes körű elutasítását.

Másodlagosan indítványozta az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását.

Harmadrészt - arra az esetre, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot részben vagy egészben helybenhagyná - a szankciók megváltoztatását indítványozta.

Előadta, hogy a tűzhalálokkal kapcsolatos kijelentést olyan tartalommal vette figyelembe az elsőfokú bíróság, amilyennel az alperes részéről az nem hangzott el. Erre tekintettel valótlan tényre alapozott ítéleti rendelkezés alapjául szolgáló mérlegelés és indokolás hiányos is.

A riasztási rendszer változtatásával kapcsolatosan az elsőfokú bíróság valótlan tényállásra alapozva hozott döntést, holott az alperesi közlés a riasztási rendszerrel volt kapcsolatos. Elmaradt az ítéletből a jóhírnév megsértésének tényére alapított szankciók kiszabásának indokolása, a mérlegelés szempontjai,

és a nem vagyoni kártérítés alkalmasságának tényezői. Amennyiben az elsőfokú bíróság megfelelően veszi figyelembe a tűzhalállal kapcsolatos szöveget, az akkor sem vezethetett volna a jogsértés megállapítására, mivel azok a felperes személyére csak kiterjesztő értelmezés mellett vonatkoztathatók, és a sérelmezett tényállítások pedig érdemben valótlán tartalmat nem hordoznak. Az alperes tűzvédelem állami feladattá tételével kapcsolatosan fogalmazott meg kritikát és a felperes személyét a tűzhalálokkal összefüggésben egyáltalában nem említette. Az ezzel kapcsolatos jogszabály-módosítás mind a felperest, mind az alperest egyaránt érintette. Az államosított tűzvédelem nyílt levélben megfogalmazott bírálata nem azonos a felperes személy szerinti bírálatával. A sérelmezett közlés egyes elemeit külön-külön vizsgálva előadta, hogy a halálesetek mindennapiságával kapcsolatban a per során adatokat szolgáltatott. Erre tekintettel a közlés ezen része valós. A különböző időszakok összevetése a halálesetek tekintetében szintén az általa csatolt táblázatban foglaltakra hivatkozott, melyből megállapítható, hogy a tüzesetben elhunytak száma 30%-kal emelkedett 2012 első két hónapjában, a megelőző évek azonos időszakához képest. Az is megállapítható, hogy az alperes nyílt levele idején valóban sokkal többen haltak tűzhalált a megelőző két hónapban, mint a korábbi évek bármelyik 60 napjában.

A jól működő rendszer elbizonytalanítása nem tényállítás, és nem hozható közvetlenül összefüggésbe a felperessel, aki a közlés idején a feladatot még nem is vette át.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes mint egy köztestület, illetőleg egy országos szerveződésű civil érdekvédő szervezet képviselőjeként szakmai vitában állt a tűzvédelem átszervezését illetően. Ezzel összefüggésben hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogi gyakorlatára is, melynek lényege, hogy vita során elhangzó állítások a lehető legszélesebb védelmet élvezik, és a közérdek szolgálatában fellépő egyének tevékenysége is védett.

A régi és az új rendszer közötti átmeneti időszak megítélése tekintetében előadta, hogy az ítéletből nem derül ki, hogy minek az átmenetével kapcsolatos nyilatkozatot bírálta el a bíróság. Ebben az összefüggésben meg kell különböztetni a védelmi rendszer ellátását, illetőleg az irányítási rendszer megszüntetését. Ezeket az elsőfokú bíróság megfelelően nem tisztázta. Kiemelte, hogy a kérdéses rádióműsorban először ő nyilatkozott, majd rövid szünet után a felperes sajtószóvivője nyilatkozhatott kijelentéseire. A riasztási rendszer megváltoztatásával kapcsolatban előadott alperesi kritikára a felperesi képviselő azt nyilatkozta, hogy az egy olyan riasztási rendszerre vonatkozik, ami az alperes területén be sincs vezetve, majd ismertette a ... nevű riasztási rendszert. Ilyen körülmények között a felperes döntött úgy, hogy nem az alperes által felhozott tárgyról nyilatkozik, hanem egy másik, rá kedvezőbb témáról beszél. Ezt követően nyújtotta be a keresetét, holott a műsorban a leghatékonyabban tudta volna vitatni az alperesi kijelentéseket, ezt azonban elmulasztotta. Az a nyilatkozat, amelyért az elsőfokú bíróság elmarasztalta valós tartalmú, másrészt nyilatkozata semmilyen védelmet és irányítást, illetve ezek szünetelését nem említette. Ezzel összefüggésben részletes ellenkérelmet terjesztett elő, azt azonban az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, illetőleg nem mérlegelte.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását kérte, és azon közlés tekintetében is kérte a jóhírnevének megsértését, mely szerint „zárt lett a rendszer, a tűzoltóparancsnokoknak meg van tiltva mindenféle sajtómegjelenés." Ezzel összefüggésben pedig változtassa meg az elrendelt elégtételadó nyilatkozat szövegezését is a fenti közlésre való utalással. Az egyéb jogsértések megállapításával, eltiltás és elégtételadás, valamint nem vagyoni kártérítés tekintetében pedig kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

Az elsőfokú bíróság a sérelmezett közlés vonatkozásában nem vizsgálta, hogy a hivatkozott 108/2011. sz. BM OKF intézkedés hatálya a felperes nevera, valamint

az irányítása alá tartozó területi és helyi szervekre terjed ki, ezért a hivatásos katasztrófavédelmi szervek állományába nem tartozó alperesre nem bír kötelező erővel. Az alperesi nyilatkozat valóságtartalmát nem támasztja alá semmifajta bizonyíték, figyelemmel arra, hogy az alperes csak a hivatkozott főigazgatói intézkedéssel kísérelte meg azt igazolni. Álláspontja szerint a nyilatkozat a felperesre vonatkozó sértő tényt állított, ezért ezen közlés tekintetében is alkalmazni kell a jogkövetkezményeket.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezéssel nem támadott elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezéseinek helybenhagyását indítványozta. Előadta, hogy az alperes eredeti nyilatkozatában szereplő és a tűzhalálokkal kapcsolatos kijelentés tekintetében az eredeti nyilatkozathoz képest az „egy-két” megjelölésnél valóban elírás történt, de ez az alperes nyilatkozatának valótlan mivoltán nem változtat. Nem valós az a fellebbezésbeli álláspont, hogy az elsőfokú bíróság olyan kijelentésre alapított volna ítéletet, amely nem hangzott el. Az alperesi kijelentés tényállításnak minősül, mely számokkal támasztható alá. Egyrészt megítélhető, hogy valóban szinte naponta bent égett-e valaki a házban, másrészt a halálesetek száma pedig objektív adatokkal egyértelműen bizonyítható.

Azzal összefüggésben, hogy a nyilatkozat nem érinthette a felperest, mivel az államosítást követő jogállást konstituáló alapító okirata csak később lépett hatályba, arra hivatkozott, miszerint a nyilatkozat elhangzásakor hatályban lévő, majd az azt követő alapító okirat szinte teljesen azonos, másrészt a nyílt levél kifejezetten az állami feladattá válásról, az azzal kapcsolatos, az állami rendszerben döntéshozói, irányítói pozícióban levő szervezet által hozott döntésekről és az általa teremtett helyzetről szólt. A nyílt levél záró sorai is egyértelművé teszik, hogy a közlései a felperesre irányulnak.

Hangsúlyozta, hogy az alperes nem azt állította, hogy 2012. január-február hónapban több haláleset történt, mint a korábbi év ugyanazon szakában, hanem azt közölte, hogy mint korábban egy-egy év alatt. Ezt az állítást pedig a rendelkezésre álló adatok nem támasztják alá. Az alperes nem csak a számszerűsítés tekintetében tévedett a halálesetek számát illetően, hanem tényállítása alapvetően valótlan volt, és nyilatkozatát nem lehet véleménynyilvánításként értékelni. Valótlan állításának megerősítése tekintetében fenntartotta, hogy ugyanazon állítás más nyilatkozatban történő megismétlése újabb jogsértést teremtett.

„Az újat még nem vezették be, a régít már megszüntették” közlés tekintetében előadta, hogy e tényállítás esetén a nyilatkozó azt közvetíti a nyilvánosság felé, hogy a köztes időszakban semmilyen rendszer nem állt rendelkezésre. Az alperesi kijelentésből arra lehet következtetni, hogy a felperes az átmeneti időszakban a törvényi kötelezettségeit nem látta el. A tényállítás tekintetében nem csak a riasztási rendszerről, hanem a műveletirányításról, az ezt érintő változásokról is szó esett az ezzel kapcsolatos tanúvallomások során. Álláspontja szerint az alperes az állításainak bizonyítását a per során elmulasztotta.

Az alperes fellebbezése részben alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés korlátai között bírálhatta felül, a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint.

A másodfokú bíróság részben nem értett egyet az elsőfokú bíróság döntésével, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A jogvita elbírálása szempontjából irányadó Ptk. 75. § (1) bekezdése alapján, a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel.

A 2012. február 29. kelt nyílt levélben foglalt és a tűzhalál-esetekkel és ezek adott időszakokra arányosított számadataival kapcsolatos közlés tekintetében az alperesi hivatkozás helyes volt annyiban, hogy az elsőfokú bíróság az eredeti közlést nem teljesen szöveghűen idézte. Az eredeti nyilatkozat tartalmától való eltérés azonban a megfelelő érdemi elbírálást nem gátolhatta, mivel az elsőfokú bíróság nem lényegi eltéréssel vette figyelembe az alperesi közlést. A szöveg eredeti megfogalmazása úgy szólt, hogy „(...) egy-egy ember bent égett a házában”, nem pedig az „egy-két” fordulatot tartalmazta a nyílt levél.

Nem volt elfogadható az alperes azon érvelése, mely szerint ezen közlés nem hozható összefüggésbe a felperessel mivel a tűzvédelemmel kapcsolatos feladatot a felperes még nem vette át. Az alperes a sérelmezett nyilatkozatát 2012. február 29. napján tette, a feladat delegálása a felperes részére azonban 2012. január 1. napi hatállyal történt. A peres felek ezen időponttal kapcsolatosan egyező előadást tettek, mivel az alperes levele ezzel a megállapítással kezdődik, míg a felperes ellenkérelmében utalt erre a dátumra. Másrészt a kérdéses nyílt levél sérelmezett részét követően a felperes több alkalommal is utalt a katasztrófavédelem rendszerére, illetve vezetőire. Ezen utalások révén is, a rendszer elbizonytalanításával kapcsolatosan tett közlés összefüggésbe volt hozható a felperessel, ezért az igényérvényesítési jogosultság nem lehetett kérdéses.

A sérelmezett közlés tartalma egyértelmű: két hónap alatt több haláleset történt, mint megelőzőleg egy év alatt. Más tartalom a szövegrésznek nem tulajdonítható, sem a konkrét állítás, sem a szöveggörnyezet vizsgálatával. Az alperes valóban a rendszer átalakításának előnyeit vitatta, de tényállításának súlya éppen a tartalma és mondanivalója miatt rendkívüli súlyú. A személyiségi jogi perekben következetesen érvényesülő gyakorlat, hogy az alapjogi védelemben részesülő véleménynyilvánítás sem vezethet a tények meghamisítására. Az alperes kifejezett tényállítása számadatokkal megfelelően igazolható, illetve cáfolható, azonban a perben az alperes nem szolgáltatott olyan bizonyítékot, melyből egyszerűen lehetett volna azon arányokra következtetni, mint amelyet a felperes sérelmezett.

Az alperes működésével közvetlenül összefüggésbe hozható azon valótlan tartalmú közlés, mely szerint az új feladatelosztási rendben arányaiban jóval több haláleset történt, a felperesre nézve sértő, ezért az elsőfokú bíróság helyesen döntött a jóhírnév sérelmének megállapításáról.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti megállapítás a fent kifejtettek szerint részben téves tartalommal történt, ezért a másodfokú bíróság az eredeti, alperestől származó nyilatkozat feltüntetésével pontosította a jogsértés megállapítását, mely pontosítást az elégtétel adó nyilatkozat szövegében is érvényesíteni kellett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalást tett arra is, hogy jogsérelmet jelentett az is, amikor a 2012. június 8. napján elhangzott műsorban a rádióriporter rákérdezett a tűzhalálakkal kapcsolatosan korábban tett alperesi nyilatkozatra, és az alperes ekkor helyeslő nyilatkozatot tett. Kifejezetten ezt az alperesi magatartást az elsőfokú bíróság a határozat rendelkező részében jogsértésként nem állapította meg, erre csak az indokolásban tért ki (ítélet 16. oldal 3. és 6. bekezdései).

A másodfokú bíróság megítélése szerint azonban, az alperesnek a műsorvezető felvetésre adott „így van” válasza a konkrét tartalom hiányában nem minősül jogsértőnek, ezért a megállapításnak nem volt helye.

Az alperesnek a riasztási rendszerrel kapcsolatos nyilatkozata tartalmilag azt a mondanivalót hordozta, hogy egy olyan köztes – nem kívánt – állapot állt elő, amikor a korábbi rendszert már felszámolták az új azonban még nem működik. Ebben a köztes időszakban pedig az állampolgárok védtelenek. Ezzel szemben a valóság az, hogy a riasztás a korábbihoz képest más rendszerben, de működött. Az alperesi közlés szintén a felperes működésével kapcsolatos valótlan és sértő állítás, melyre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a jogsértés tényét.

Helyesen észrevételezte az alperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a határozatának indokolásában ezen közléssel kapcsolatosan irányítási rendszerre utalt, holott a beszélgetés ezen részben a riasztási rendszerről volt szó (riport teljes szövegének leírata – 18/F/16. sorszámú irat 1. oldal).

Az elsőfokú bíróság megfelelően alkalmazta a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti elégtételadás jogkövetkezményét is, melynek szövegezésével kapcsolatban a fent hivatkozott módosítást kellett eszközölni.

A „tűzoltóparancsnokoknak meg van tiltva mindenféle sajtómegjelenés” alperesi nyilatkozat tekintetében az elsőfokú bíróság ítéltében csak annyit jegyzett meg, hogy ezen közléssel kapcsolatosan a felperes nem érvényesíthet igényt, azonban ennek indokát nem adta, csak az OKF főigazgatói intézkedésében foglaltakat idézte.

A sajtó-kommunikációs feladatok rendjéről szóló BM OKF 108/2011 intézkedés hatálya az alperesre nem vonatkozik, mivel az 1. pont szerint az intézkedés a BM OKF-re, valamint az irányítása alá tartozó területi és helyi szervekre terjed ki. Az alperes tevékenységét azonban önkéntes tűzoltói egyesületi szervezeten belül fejti ki.

A felperes által sérelmezett közlés lényegi tartalma az volt, hogy bizonyos információk nem jutnak el a nyilvánossághoz, ehhez azonban nem társított a felperest közvetlenül érintő állításokat. A másodfokú bíróság ezért egyetértett az elsőfokú bíróságnak a keresetet ebben a részében elutasító döntésével.

A megállapított jogsértések tartalma és jellege nem volt olyan melyre tekintettel a felperesi tevékenységgel kapcsolatos közbizalom megrendülhetett, ezért a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a nem vagyoni kártérítés alkalmazása szükségtelen. A felperest, mint állami feladatot ellátó szervezet működését az alperesi nyilatkozatok jelentős mértékben nem érintették. A felperesi tevékenység olyan, melyre tekintettel a szervezet gyakori és éles kritikákat kap, az alperesi nyilatkozatok azonban kiemelkedő befolyásoló erővel nem bírtak. Ilyen körülmények között az alperessel szemben alkalmazott – a gyakorlat szerint a minimumhoz közelítő – nem vagyoni kártérítés kizárólag büntető jelleget hordozott, mely funkció idegen a nem vagyoni kártérítés Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésében foglalt intézményétől. A másodfokú bíróság ezért teljes egészében elutasította felperesi nem vagyoni kárigényt.

A másodfokú bíróság a pernyertesség és pervesztesség arányát az elsőfokú eljárása 90-10%-ban állapította meg az alperesre kedvezőbben. Ennek megfelelően a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott az elsőfokú perköltség és a kereseti illeték viseléséről.

A perköltségről a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján, az illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a szerint határozott.

A másodfokú eljárásban a felek pernyertessége-pervesztessége közel azonos arányú volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a felek a perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

Az alperes per illetékfeljegyzési jogos jellegétől függetlenül a fellebbezési illetéket leróttá, ezért annak viseléséről külön nem kellett határozni.

A le nem rótt csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint.

Budapest, 2015. március 26.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő